

СПОСІБ ІДЕНТИФІКАЦІЇ МЕДИЧНОГО СПИРТУ ЗА ЕЛЕКТРИЧНИМИ ПАРАМЕТРАМИ

© Марина Міхалєва, Володимир Юзва

Україна, м. Львів, Національний університет “Львівська політехніка”, кафедра “Метрологія, стандартизація та сертифікація” вул. С. Бандери, 12, 79013, Львів, Україна

В статті проведені дослідження залежності значень активної та реактивної складових провідності медичного спирту від частоти електромагнітного поля. Пропонується спосіб ідентифікації медичного спирту на чистоту за параметрами іммітансу.

В статье проведены исследования зависимости значений активной и реактивной составляющих проводимости медицинского спирта от частоты электромагнитного поля. Предлагается способ идентификации медицинского спирта на чистоту по параметрам иммитанса.

In the article the study dependence of values of active and reactive components of the conductivity of medical alcohol on the frequency of the electromagnetic field. A method of identifying medical alcohol to clean the parameters immittance.

Актуальність і постановка задачі:

Медичний спирт складу до 96% є поширеним стабілізатором для багатьох фармацевтичних препаратів. Це означає, що його склад повинен мати найменшу кількість домішок, які можуть бути при певних концентраціях небезпечними. Існуючі фармакопейні методи: денситометричний, відгонки, пікнометричний, за температурою кипіння, газової хроматографії. Кожний метод має свої переваги і недоліки. Основним недоліком (крім хроматографії) цих методів є вплив присутності домішок на об'єктивність і точність вимірювань. У фармакопейному нормативному документі електричних кондуктометричних вимірювань для ідентифікацій спирту і спиртових препаратів не існує [1]. Електричними дослідженнями була встановлена можливість за параметрами іммітансу ідентифікувати рідкі діелектрики з складом речовин-неелектролітів [2]. Такими речовинами і є спирти гомологічного ряду. У даній роботі поставлена задача розробити спосіб ідентифікації медичного спирту за параметрами іммітансу.

Умови виконання експериментальних досліджень:

Для виконання експериментальних досліджень використовувався первинний перетворювач – електрична комірка, що відградує за об'ємом з вуглецевими електродами. Перетворювач приєднаний до RLC-метру – приладу, який генерує електричне поле різної частоти від 50 – 100 кГц та вимірює комплексні параметри електричного кола.

У даних дослідженнях вивчалися залежності значень активної та реактивної складових провідності від частоти електромагнітного поля. Досліджувалися 5 вірців аптечних препаратів «Септол» 96% медичного спирту, які отримали сертифікат відповідності. Максимальне відхилення значень активної та реактивної складових провідності від середнього значення складало: для $G=0,01 \cdot 10^{-5}$ См, для $B=0,01 \cdot 10^{-7}$ См.

	G1	G2	G3	G4	G5
50	6,27E-05	6,16E-05	6,53E-05	6,21E-05	6,22E-05
60	6,27E-05	6,28E-05	6,61E-05	6,21E-05	6,22E-05
100	6,28E-05	6,30E-05	6,65E-05	6,23E-05	6,23E-05
120	6,29E-05	6,30E-05	6,76E-05	6,23E-05	6,24E-05
200	6,30E-05	6,31E-05	6,84E-05	6,24E-05	6,25E-05
400	6,30E-05	6,32E-05	6,92E-05	6,25E-05	6,25E-05
500	6,32E-05	6,51E-05	7,03E-05	6,26E-05	6,27E-05
1000	6,31E-05	6,33E-05	6,93E-05	6,26E-05	6,26E-05
2000	6,32E-05	6,33E-05	6,74E-05	6,26E-05	6,27E-05
4000	6,32E-05	6,33E-05	6,72E-05	6,26E-05	6,27E-05
5000	6,32E-05	6,33E-05	6,64E-05	6,26E-05	6,27E-05
10000	6,32E-05	6,34E-05	6,70E-05	6,27E-05	6,27E-05
20000	6,33E-05	6,34E-05	6,72E-05	6,27E-05	6,28E-05
40000	6,33E-05	6,34E-05	6,82E-05	6,28E-05	6,28E-05
50000	6,34E-05	6,34E-05	6,87E-05	6,28E-05	6,29E-05
100000	6,36E-05	6,37E-05	7,02E-05	6,31E-05	6,31E-05

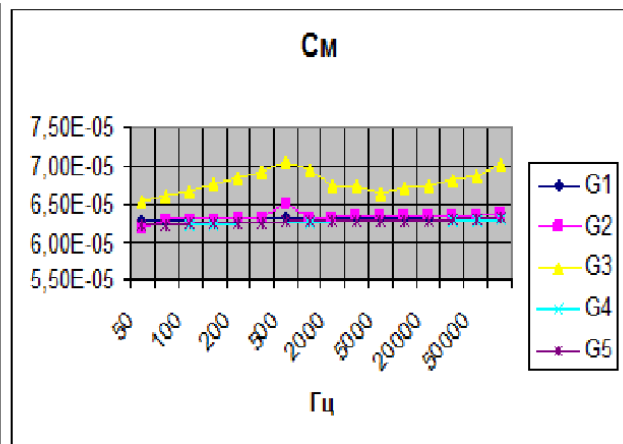

Рис.1. Залежність значення активної складової провідності від частоти електромагнітного поля

	B1	B2	B3	B4	B5
50	6,62E-07	6,61E-07	6,62E-07	6,62E-07	6,45E-07
60	6,07E-07	6,07E-07	6,05E-07	6,05E-07	5,90E-07
100	4,89E-07	4,89E-07	4,89E-07	4,89E-07	4,77E-07
120	4,60E-07	4,60E-07	4,59E-07	4,59E-07	4,48E-07
200	4,06E-07	4,07E-07	4,04E-07	4,04E-07	3,95E-07
400	4,08E-07	4,07E-07	4,06E-07	4,06E-07	3,97E-07
500	4,17E-07	4,14E-07	4,05E-07	4,05E-07	4,02E-07
1000	5,98E-07	5,98E-07	5,96E-07	5,96E-07	5,87E-07
2000	1,01E-06	1,01E-06	1,01E-06	1,01E-06	9,95E-07
4000	1,89E-06	1,89E-06	1,88E-06	1,88E-06	1,86E-06
5000	2,33E-06	2,33E-06	2,33E-06	2,33E-06	2,30E-06
10000	4,58E-06	4,57E-06	4,57E-06	4,57E-06	4,51E-06
20000	9,09E-06	9,09E-06	9,07E-06	9,07E-06	8,96E-06
40000	1,81E-05	1,81E-05	1,81E-05	1,81E-05	1,79E-05
50000	2,27E-05	2,26E-05	2,26E-05	2,26E-05	2,23E-05
100000	4,53E-05	4,53E-05	4,52E-05	4,52E-05	4,47E-05

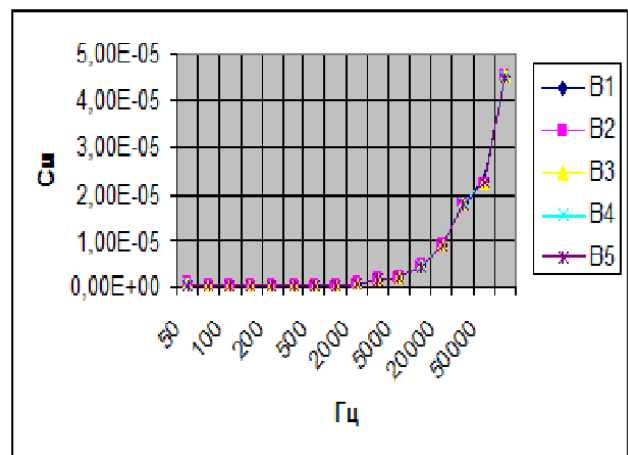

Рис.2. Залежність значення реактивної складової провідності від частоти електромагнітного поля

Розрахувавши максимальне значення відхилення від середнього значення на всіх частотах та додавши до середнього значення, побудовані залежності активної і реактивної складових провідності від частоти. Такі залежності прийняті за стандарт.

До двох стандартних взірців (взірці порівняння) додавали домішки різної електричної природи (електроліти Ддосл, неелектроліти Ідосл) і отримали модельні рідини з можливим складом домішок.

	$G_{пор.}$	$G1_{досл}$	$G2_{досл}$
50	6,27E-05	8,28E-05	6,28E-04
60	6,27E-05	8,28E-05	6,28E-04
100	6,28E-05	8,30E-05	6,29E-04
120	6,29E-05	8,30E-05	6,30E-04
200	6,30E-05	8,31E-05	6,30E-04
400	6,30E-05	8,32E-05	6,31E-04
500	6,32E-05	8,33E-05	6,34E-04
1000	6,31E-05	8,33E-05	6,32E-04
2000	6,32E-05	8,33E-05	6,33E-04
4000	6,32E-05	8,33E-05	6,33E-04
5000	6,32E-05	8,33E-05	6,33E-04
10000	6,32E-05	8,34E-05	6,33E-04
20000	6,33E-05	8,34E-05	6,34E-04
40000	6,33E-05	8,34E-05	6,34E-04
50000	6,34E-05	8,34E-05	6,35E-04
100000	6,36E-05	8,37E-05	6,37E-04

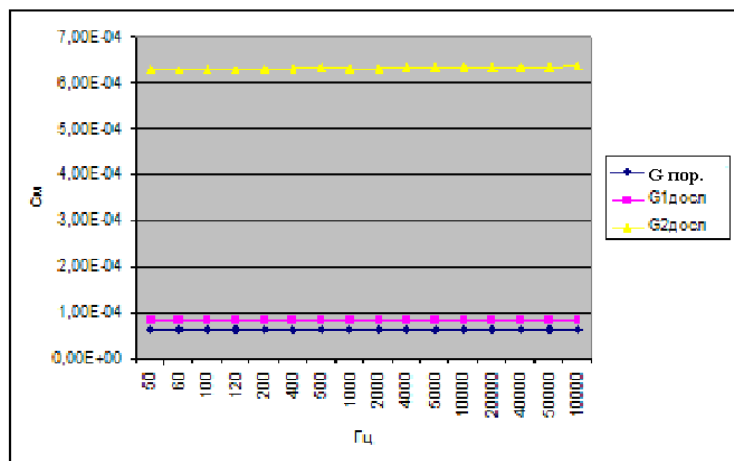

Рис.3. Залежності значень активної складової провідності від частоти електромагнітного поля, для стандарту порівняння та двох модельних рідин

	$B_{пор.}$	$B1_{досл.}$	$B2_{досл.}$
50	6,62E-07	6,61E-07	0,000429
60	6,07E-07	6,07E-07	0,000426
100	4,89E-07	4,89E-07	0,000399
120	4,60E-07	4,60E-07	0,00039
200	4,06E-07	4,07E-07	0,000349
400	4,08E-07	4,07E-07	0,000285
500	4,17E-07	4,14E-07	0,000264
1000	5,98E-07	5,98E-07	0,000203
2000	1,01E-06	1,01E-06	0,000151
4000	1,89E-06	1,89E-06	0,000113
5000	2,33E-06	2,33E-06	0,000102
10000	4,58E-06	4,57E-06	7,90E-05
20000	9,09E-06	9,09E-06	6,71E-05
40000	1,81E-05	1,81E-05	6,78E-05
50000	2,27E-05	2,26E-05	7,14E-05
100000	4,53E-05	4,53E-05	9,87E-05

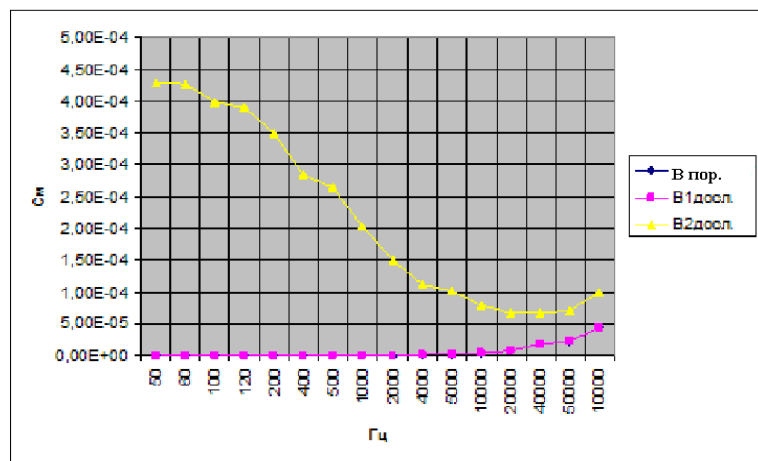

Рис.4. Залежності значень реактивної складової провідності від частоти електромагнітного поля, для стандарту порівняння та двох модельних рідин

Встановлено, що присутність у медичному спирті речовин домішок-неелектролітів – зменшують або збільшують значення $G_{пор.}$ на всіх діапазонах частот, і не змінюється значення $B_{пор.}$ Але присутність можливих органічних домішок певної хімічної природи можуть тільки збільшувати значення G складової

Присутність домішок-електролітів збільшує значення як G так і B на всьому діапазоні частот.

Таким чином, встановлено, що нормування для порівняння значення параметрів іммітансу дає можливість виконувати ідентифікацію медичного спирту за параметрами іммітансу.

Мої наступні дослідження полягають у врахуванні метрологічних характеристик приладу на кожній частоті, та визначенні оптимальної частоти для випробування лікарських препаратів (медичного спирту) на чистоту (Фармакопейний показник контролю). Результати такого дослідження будуть втілені у розробці та конструюванні макету приладу.

Висновок:

Запропонований спосіб працює так:

Для досліджуваного об'єкту вимірюються параметри G та B на визначеній частоті за методикою (наприклад 1000 Гц).

Порівнюється значення імтансу з відповідними значеннями стандарту $G_{пор.} = 6.31 \cdot 10^{-5}$, $V_{пор.} = 5.98 \cdot 10^{-7}$.
За результатами порівняння встановлюється ідентифікація та чистота препарату.
Якщо $G_{вим.} > G_{пор.}$, а $V_{вим.} \geq V_{пор.}$, то досліджувана рідина не є чистим 96 % розчином спирту.

Література

1. Державна Фармакопея України.
2. Міхалева М. Дослідження спиртових розчинів іммітансним методом / М. Міхалева // Стандартизація, сертифікація, якість. – 2010. – №3. – С. 50-54. ;